

Nro 17.

A' FELS. R. TSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Februariusnak 28 dik napján 1794.
esztendőben.*

Német Birodalom.

Ezen hadnak terhe a' Német Birodalom felől,
leg inkább a' Római Császárnak, és Prussiai
királynak vállain fekszik, 's e' kettőtől lehet an-
nak szerentsés el végeztetését reményleni. E' ket-
tőn kívül, magában gondoltatván, elégtelen a' Né-
met birodalom a' közönséges ellenségnek a' Fran-
tziáknak meg zaboláztatásokra. Tehát mind a'
két fejedelem méltán kívánnya, hogy hadakozó
seregeiknek tartatásokra a' Német Birodalom is
concurrályon. Felséges királyunknak kíván-
ságát a' 14 dik Kurirban immár ki jelentettük.
Múlt hólnapnak utolsó napján a' Fels. Prussiai
R

király is értésére adatta a' *Régenzburgi* fő Gyűlésnek, hogy, hanemha a' N. Birodalomnak védelmezésére küldetett seregeinek minden nap 41960 ratiót, és 82154 portiót fog naponként adadni, kénytelen leszen a' *Rajna* mellett táborozó seregeit vissza vonni, 's magára hagyni a' N. Birodalmat. Ez a' naponként adattatandó ratió és portió hólnaponként harmadfél millióra, következésképen elztendeig 36 millió forintra menne. E' dolognak meg határozatása végett leg közelebb gyűlés fog tartatni *Frankfurtban*, és a' miképen előre is képzelni lehet, a' Rajnához közel fekvő kerületek in natura, a' távolabb lévők pedig pénzei fogják a' reájok esendő részt ki fizetni.

Tudunkra lehet a' múlt elztendei hadi történetekből, hogy a' Hollándiai Statusok 2400 főből álló Anspachi brigadát vettek zsóldba. De mivel akkor tett igireteknek sok pontyait nem tellyesítették; arra való nézve *Hágában* mulató követtye Gr. *Keller* által világosan értékre adatta a' Prussziai király, hogyha nem az utó só pontig tellyesítendik fogadásaikat, kénytelen leszen a' nevezett Anspachi seregeit vissza hívni, a' melly történet nem kevés kárára szolgálna a' Belgyiomi respublikának, annyival inkább, mivel már a' *Brunsvigiai* hertzeg is vissza hivatta az eddig hollándiai zsóldban állott seregeit.

Múlt Jan. hólnapnak utólsó fertályában mint egygy 1000 főből álló Frantzia hadi foglyok vitettek *Gothan* keresztül a' Prussziai tartományokba, a' kik többnyire mind betegek voltak, úgy annyira, hogy egygy éjjel 30, 40 is meg holt közülök. Az említett városban három napig mulatván, nemtsak ételt és italt küldött számokra a' *Gothai* uralkodó hertzeg, nemtsak meg ruházta a' rongyosokat, nemtsak ágybetit küldött a' betegek alá; hanem ennekfelette nagy summa pénzt is ajándékozott nékiek úti költségére. A' hertzegné maga is meg látogatta ezeket a' szerentsétlen embereket. A' városi lakosok 500 tal-

lért szedtek magok közt öszve ezen bóldogtalan foglyoknak számokra.

Eggy *Göttingai* tudós penna eggy erköltsi *Vade mecumot* irt a' mostani háborúban meg hólt katonák' özvegyeiknek 's árváiknak halznokra, 's azt *Koburg* hertzegnek ajánlotta. Nevét ugyan a' könyv szerző ki nem jelentette, de még is mind irásának módgyából, mind érzékeny ki fejezéseiből ki tündöklök Prof. *Federnek* féderje, melly betses munkát a' ki olvassa, lehetetlen, hogy fel ne ébredgyen benne az emberi érzékenység, és a' jóltévő felebaráti szeretet. — A' *Bareythi* bányászoknak előbbi privilégiumaikat a' Prussziai király is meg hagyta 's meg erősítette, és egészlen ki vette őket a' katonai szolgálata alól. Ezen tikkelynek bővebben való értésére tanúlyuk meg, hogy a' Prussziai Birodalomban I *Wilhelm* királynak közönséges rendelése szerént, minden nemtelen lakos született katona, és ha éggy atyának három férfi magzattya vagyon, köteles kettőt közülök a' királynak adni, ha két fia van pedig éggyet, ha tsak eggy vagyon, meg hagyatik gazdaságának folytatására. Az illyen katonaságra bé iratott férfi gyermekeket minden éztendőben meg méri azon cantonban fekvő regementnek fő Strázsamestere, és a' kik a' szolgálatra alkalmatosak, bé küldi a' regementhez. — (És igy Prussziában se gyalog, se lovas regementek nem verbuáltatnak) Minekutánna a' recruta a' fegyverben való gyakoroltatást meg tanúlylya, ismét haza botsáttatik az apja házához, és két hólnapot ki vévén, a' mellyben tudniillik minden regementek a' fegyverben gyakoroltatnak, egész éztendeig otthon dolgozik, 's ha tettzik néki, szabadon meg is házasodhatik. Az illyen katonákat tsak bé fonatott hajokról lehet a' nem katona parasztoktól meg különböztetni. Ezen katonai szolgálatra való kötelesség alól fel vagnak óldoztatva 1. Berlin, Breslau, Magdeburg, Potzdam és Königsberg-Prussziában. — 2. A' Papoknak, Professzoroknak, orvos Doctoroknak,

Prókátoroknak, és polgári előjáróknak fiaik. —
 3. Azoknak a' kereskedőknek fiaik, a' kik minden férfiú gyermekeiknek hat ezer tallért hagyhatnak. — A' nemesek ugyan nem kötelesek a' katonaságra, de mivel ottan is praxisban vagyon a' majoratus, az az, az öregbik fiúé az atyai örökség, az ifjabbaknak pedig, kevés elztendei fizetések jár, ki pennájával, ki kardjával keresi kenyerét, és első lépéssel mingyárt kadétokká, vagy az oda való szóllásnak módgya szerezént *junkerekké* lélnnek, négy 's öt elztendő múltván tisztekké, 's így a' leg szegényebb nemes ifjú is, ha életben és ép-ségben marad, és ha magát emberül viseli, Generálisságot ér. Illyen szegény nemes familiából való *Möllendorf* Feldmarsal is.

Olasz Ország.

Néhány üres Kardinális széknek ki osztatását, e' folyó hólnapnak 24-dik napjára határozta meg VI *Pius* Pápa ő Szentsége, az alatt is következő Prélatusok kaptak, a' Status Secretáriussa, vagy Pápa titoknokja által, (a' melly méltóságos hivatal mostan *Zelada Ferentz Xáver* Kárdinal viseli) jelentő billétet: *Lancelotti, Pignatelli, Rinuccini, Ruffo Dugnani, della Sommaglia, Albani, Maury, Pretis, Bellisomi és Vincenti.* A' Kárdinális méltóságnak eredetét, rangját, hivatalyát, rendjeit, a' Kárdinálisok tételének módját s. a. t. a' Toldalékban Nro II. illendöképen meg fogom magyarázni. Ezeknek tudása nemcsak igen szép dolog, hanem hasznos és szükséges is a' Pápai országglásnak esméretére.

Mivel a' Frantzia revolutiónak kezdetétől fogva sok hazájokból ki költözött Frantziák telepedtenek le a' Florentziai nagy hertzegségben, ennekfelette *Tulónnak* vissza vétele után is szamosan mentenek oda, nemcsak nagyon meg drágultak az eleséges piatzok, hanem e' mellett sok királyt kívánó Frantzia börbe öltözött Jakobinusok

által is lassan lassan hintegettetik a' Fr. constitu-
ciónak veszedelmes magva: arra való nézve olly
parantsolat tétetett a' nagy hertzeg közönségessé,
hogy a' melly Frantzia 1793-dik esztendőben Jan.
15-dik napjától fogva ottan lett le telepedését
meg nem mutathattya, azonnal minden haloga-
tás nélkül takarodjon ki a' Florentziai tartomá-
nyokból.

Tulónnak nem várt el vesztésén, nemtsak el
nem aludott a' Nápolyi udvarnak a' Frantziák
ellen való hadi készülétének tüze, sőt inkább,
még jobban fel gerjedett, úgy annyira, hogy
a' *Gaetai* kikötő helybe vízlíza ment hajók leg
ottan parantsolatot kaptanak a' készültre, és
12 ezer főből álló Nápolyi katonaság a' marsiro-
zásra, a' melly közt két ezer lovasság is fog len-
ni. E' mellett a' leg közelebb ki hirdettetett ki-
rályi parantsolat által mindennemű gabonának
és eleségnek Nápolyi tartományokból való ki vi-
tetése keménnyen meg vagy on tiltattatva, el any-
nyira, hogy az e' tárgyra nézve köttetett elobbi
contractusok, avagy égyezések is el töröltetnek
az által. Mi végre mivelte legyen ezt a' Nápolyi
udvar, még ekkorig ki nem tanulhatta a' publi-
cum.

Magok is eleve el látták a' *Génuaiak*, hogy
hanemha Európa politica alkotmányának kere-
keiben valamelly nagy változás következéndik,
önnön magoknak semmi jót nem reménylhetnek,
ez az oka, hogy azon K. Társaságnak kormány-
széke minden ép kezű 's lábú lakost fegyverbe
öltözni, 's gyakoroltatni parantsolta. Még most
is szüntelen zárva tartják a' Hierai szigetek és
Toskánai nagy hertzsegségnek közép tengerre fek-
vő részei közt úszkáló Anglus hajók a' *Génuai* ki-
kötő helyet, még is azért gyakorta eleséges ha-
jókat küldenek a' *Génuai* lakosok a' *Nizzai* Gróf-
ságban lévő Frantziáknak. Nemtsak ezért, ha-
nem még azért is igen bosszonkodik az Anglus
Admirál, hogy a' *Spezziai* kikötő helybe égyet-
len egy Anglus hajók sem bocsátatattak bé, olly

Izin alatt, hogy azon vidékben nagy szüksége legyen a' gabonának és eleségnek. A' nevezett Admirál biztosokat kívánt magához küldtetni az Anglusok és Genuaiak közt támadott égyenetlenségnek el igazítására; de az utólsóbbak még ekkorig nem tellyesítették kívánságát, nem vele, hanem a' *Londoni* udvari ministeriummal akarván e' tárgyról befejezgetni.

Nagy Britannia.

A' szövetséges hatalmasságok között égynek sem vólt annyi haszna a' jelenvaló hadakozásból, mint az Anglusoknak, noha ök is rendkívül való hadi költséggel és erővel folytatták légyen azt. Tsak nem minden napkeleti Indiában lévő Frantzia örökségek rész szerént erőszakosan, rész szerént szép szerrel az Angliai királynak birtokába estenek, ez az oka, hogy a' mostani parlamentális gyűllésben is diadalmaskodott *Pith* minister az antiministerialis részen; ez az oka, hogy mind Anglia, mind Hybernia, örömet ajánlott költséget a' hadakozásnak további folytatására. Múlt esztendőnek végén *Pondichery* is az Anglusok birtokába esett. *Pondichery* igen nevezetes város és erősség napkeleti Indiában, a' nagy Mogol Országában, holott 1670 dik esztendőben telepedtenek meg a' Frantziák, 's ottan vólt az Indiai kereskedő társaságnak lakó helye is, és annyira kezdett virágozni, hogy 1761 dik esztendőben 70 ezerre ment a' lakosoknak száma, kik rész szerént Európaiakból, rész szerént Indusokból avagy Szeretsenekből állottanak, hanem ugyan azon esztendőben el pusztitott az Anglusok által. A' két hadakozó nemzet köz szeretett békesség után, ismét meg építették azt a' Frantziák, úgy hogy 1770-ik esztendőben 30 ezer lakosai vóltanak, és azóltától fogva is szüntelen szaporodtanak a' kereskedés öregbülésének mértéke szerént. Az ottan lévő 900 Európai, és 1500 Indiai katonákból álló őrizet önként fel adta magát az Anglusoknak.

A' királynak a' felső Parlamentomban mon-
dott gyökeres beszéde, kiváltképen a' Brittusok-
nak eggyet értését, és a' Frantziák ellen való ha-
dakozásnak további folytatását tárgyazta. Am-
bár minden jó és érzékeny szívű hazafiak fájlaly-
lyák a' hadakozást követni szokott szerentsétlen-
séget, mindazáltal csak ugyan meg vannak an-
nak izükséges folytatásáról győzöttetve, nem a'
király a' Frantziák, hanem ezek fogván elsoben
fegyvert Anglia ellen, mellyet minden vég nélkül
hüvelyébe vissza tenni meg nem éggyezne a' Brit-
tusoknak természeti tulajdonságokkal, tekintetek-
kel, és méltóságokkal. Tellyességgel nem ide-
genkedik a' király a' Frantziákkal köttetendő bé-
kességtől, mihelyt látándja, hogy a' Fr. kormány
széknek elegendő hatalma lejjend az emberiségnek
a' függetlenségtől való védelmezésére. De most,
a' midőn még sem állandó igazgatásnak formája,
sem törvénye nintsen a' Frantziáknak, miként le-
hessen velek békességet tárgyazó tractára lépni,
eggyátallyában által nem láttya a' *Londoni* minis-
terium. Közönséges beszédében egyebek közt ily-
lyetén ki fejezésekkel élt *Pith* minister: „ Sokan
„ vagynak, *úgymond*, a' kik meg lévén e' dolog-
„ ról győzöttetve, azt kívánnák, hogy *defensive*,
„ az az, óltalmazólag folytattatna a' hadakozás,
„ meg nem gondolván azomban, hogy a' *defen-*
„ *sivum* hadakozás éppen annyi költségben kerül,
„ mint az *offensivum*, és mindenkor hasznosabb
„ az ellenségre, mint a' magát *defensive* tartó
„ részre nézve. Az óltalmazólag való hadako-
„ zás nemcsak kissebségére szolgálna nemzetünk-
„ nek, hanem ennekfelette erőtlenségünket nyi-
„ latkoztatná ki. — Minthogy tengeri erejeknek
„ nagy részét, és napkeleti 's napnyúgoti Indiá-
„ kon lévő örökségeiket többnire mind el veszt-
„ tették a' Frantziák, és birodalmunk alá vetet-
„ ték magokat: soha sem vólt a' kereskedésnek
„ és a' nemzet ditsőségének öregbitésére jobb
„ alkalmatosságunk, mint most vagyon, és lelzen
„ a' hadakozásnak folytatása által. Azok, a'
„ kik elejénten a' hadakozást ellenzették, azzal

„ állottak elő, hogy a' kereskedés, következés-
 „ képen a' közönséges jövedelem hajó-törést szen-
 „ vedne az által; de éppen ellenkezőképen va-
 „ gyon a' dolog, mivel az 1792 dik esztendőnek
 „ utolsó fertályában, a' ki vitetett és bé hoza-
 „ tott portékákból 3 millió 776607 font sterling
 „ jött bé a' közönséges kiats-tárba, a' múlt esz-
 „ tendőnek utolsó fertályában pedig négy millió
 „ 263187 font sterling; következésképen 486586
 „ font sterlingel több jövedelme volt a' Státus-
 „ nak a' múlt 1763-dik, mint az annakelőtte va-
 „ ló esztendőben.

A' *Hyberniai* Parlamentom kezdetének alkal-
 matosságával igen hathatos belzédet tartott an-
 nak előüüje a' *Hyberniai* vice-király Gróf *West-*
moreland, mellyből következendő ki fejezéseket
 „ jegyezünk ki: „ Sajnálva kelletik, *úgymond*,
 „ meg jegyzenem, hogy a' jelenvaló szoros idő
 „ és környülállások, sok segítséget és pénzt ki-
 „ vánnak tőlünk. — Mindazonáltal tellyes re-
 „ ménységgel vagyon ő Felsége a' király, hogy
 „ illy igazságos ügyében minden hiv jobbágyai
 „ által örömet és készséggel fog segittetni eggy
 „ olly nemzet gonosz-fel tételének meg akadá-
 „ lyoztatására, melly egész erejével azon ipar-
 „ kodik, hogy tulajdon hatalmat és uralkodását a'
 „ törvénynek és polgári rendtartásnak széllyel ron-
 „ tattatandó maradványain épithesse fel, és min-
 „ den Európai igazgatásnak formáját zürzavarba
 „ 's függetlenségbe hozhassa. — Ő Felségének
 „ tzéllya az állandó békesség, és a' vele szöve-
 „ tséges fejedelmekkel egyetemben azon igyeke-
 „ zik, hogy koronájának kára, és mind a' mos-
 „ tan élő, mind a' következendő nemzet, mind
 „ egész Európa bátorságának és tsendességének
 „ veszedelme nélkül azon fel tett tzélliyát, adan-
 „ dó alkalmatossággal el is érhesse. „ Itten is,
 „ valamint Angliában mind az alsó, mind a' felső
 „ Parlamentomnak tagjai meg éggyeztének abban,
 „ hogy a' királynak ezen atyai szorgalmatosságát
 „ meg kelletik hálálni; sőt még az ellenkező rész

is olly értelemben vólt, hogy a' jelenvaló gonosz hadakozásban Hyberniának éggütt kellene élni és halni Angliával.

A' Frantzia Országi Rojalistáknak *Londonba* küldetett követtyeik egy egész óránál tovább tartott conferentziát tartottak *Pith* ministerrel. — Ugyan akkor egy különös jegyzést adtanak bé, a' Rojalistáknak jelen való környül-állásaikról, melly irás minden szövetséges Fejedelmeknek követtyeivel közöltetett. — *Charlestomban* (déli Karolinának fő és igen erős városában) mind *Hamilton* fő Strázsamester, mind a' fő kórmányozónak titoknokja fogságra vitettek, *Genet* nevű Frantzia követtel való titkos tzimborázások miatt, kinek arra kötelezték magokat, hogy a' Frantziák számára 5000 ember fognak verbuálni.

A' *Pensylvániai* Kvakkerek egy instántziát nyújtottanak bé, az északi Amériikai Köz. Társaság kórmány székének, mellyben a' közönséges játék néző helyeknek, kakasok éggymással való vetélkedésének, ló futtatásnak, 's egyéb közönséges játékoknak el töröltetésekért; 's ellenben a' szorgalmatosságnak, mértékletességnek, jó gazdálkodásnak, és kégyességnek, mint minden emberi társaságok állandóságának mozdúlhatatlan fundamentomainak előmenetelesebbekké leendő tételekért esedeztenek (q).

(q.) Kvakkereknek neveztetnek Angliában, és északi Amérikában azok a' különös gondolkozású keresztények, a' kik igen sokat építenek az álom látásokon, és jelenségeken, kiknek egész testek reszket, a' midön ájulásba esnek, és a' léleknek meg jelenését várják. Mivel sem templomaik, sem imádkozó hajlékaik nincsenek; sem nem prédikálnak, sem nem imádkoznak éggütt, és abban az értelemben lévén, hogy az Isten beszédéhez sem valamit hozzá adni, sem semmit abból el venni nem lehet,

Hadi Történetek és Környülállások.

A' felső *Rénusi* kerületből érkezett magános levelek által tudósítatunk, hogy Gróf *Browné* Cs. K. hadi tármester e' folyó hólnapnak 18 dikán *Manheimba* menvén, a' Rajnán túl lévő környékeket vizsgálóra vette, 's ismét vissza ment *Heidelbergába*. Kevés idővel ennekelötte 15 mazsa és 33 font tépést, és 1680 seb kötő ruhát küldött az *Oettingen-Wallersteini* hertzeg *Heidelbergába* a' N. Birodalomnak védelmezése mellett meg sebesítettett, és ez után is sebbe esendő Cs. K. vitézeknek számokra, mellynek nagy részét maga az uralkodó hertzeg asszony, hertzeg kis asszony és udvari dámai tulajdon kezeikkel téptenek és készítettének. Ezen emberiséghez és hazájához való buzgóságát a' nevezett hertzeg asszonynak érdeme szerént vette a' komandirozó Generál. — *Februar* 13 ik napján ismét bé tsaptak *Turkheimnál* a' Palatinátusi V. Fejedelemségbe a' dűnös *Frantziák*, és noha már annakelőtte is nagy sattuolást vittének ottan végbe; mindazáltal mostan sem

---

kárhozatos véteknek lenni tartják a' sz. Irásnak magyarázattját, sem magok nem tanulnak, sem magzattyaikat nem tanittják a' tudományokra, egyedül a' szent Léleknek sugallására támaszkodnak. Semmi előjárókat nem ismérnek, senki iránt tisztelettel nintsenek, senkit nem is kendeznek, hanem tsak Te által neveznek (Talám ezektől tanúltak a' mostani Frantzia K. Társaságnak előjárói is, a' kik a' kendezést egészen el töröltték) A' sz. írást magát nem tartják elegendőnek lenni az ember idvességének el érésére, meg vetik a' tsetsemőknek kereszteltetésekét, és az úri vatsorával való élést. Ennek a' különös szerzetnek szerzője eggy Fox György nevű Anglus varga volt, a' ki különös isteni jelentésekkel ditsekedvén, 's e' mellett sanyarú éle-

kedveztek azon környéknek, hanem minden találtatott sót, rezet, és más érczet szekerekre rakatván el vitték, és a' Só hivatal igazgatójának hajlékát is úgy ki pusztították, hogy még tsak házi bútorait és ablakjainak üvegeit is öszve törték. — Azok a' Frantzia biztosok, a' kikről néhány újság levelek úgy emlékeztek, mint békeség szerző követek felől, nem azért mentek *Moguntziába* és *Frankfurtumba*, hanem hogy az ottan zálogban maradott Frantzia katonákat az igirt alkú szerént ki váltsák. Ezt bizonyittják a' Párisi levelek is. — A' *Rajna* és *Mosel* mellett táborozó Fr. seregeknél lévő nemzeti biztosok megizenték *Frannfurt* várossának, hogy ha háromszor 24 óra alatt ki nem fizetik az ennekelötte elztendővel reájok vetett sattsot, melly a' *Moguntziába* tsinált adosságoknak ki fizettetésére rendelte-

---

tet élvén, rövid idő alatt sok követöket kapott. Jó erköltsök, kégyes és fegyhetetlen életek, szorgalmatosságok, és felebaráti szereteteknek szoros gyakorlása által, mind Angliában, mind az északi Amérikában nagy tekintetet és kedvességet szereztenek magoknak.

Kakasok viaskodásában való gyönyörködés (Angliáúl Cock - Fichting-nek neveztetik) igen közönséges játéka az Angliai nemzetnek, a' midön két's több pár előre tanittatottt és gyakoroltatott ifjú kakasok ki botsáttatván az amphiteatrumra mind addig vagdalkoznak egymással, mig vagy égyik, vagy másik győzedelmeskedvén, a' fel tett jutalmat el nyeri. Ebből is ki tettzik, hogy a' leg pallérozottabb és tudósabb nemzetnek is vagyon valamelly része, melly által a' maga természeti gyengéjét mások előtt ki szokta nyilatkoztatni. Illyen gyengéje vagyon a' Spanyol nemzetnek az embereknek fene állatokkal való öszve keléseknek, és viaskodásoknak nézésében.

tett; minden hozzájuk tartozó falukat, kastélyokat, és házakat porrá fognák égetni. Meg kell tartani, hogyha az Austriai és Prusszus seregek öszve kaptsoft kezekkel nézni fogják a' Frantziáknak *Rajna* vizén lejendő által jövedeleket, és *Frankfurthoz* való közelítéseket, úgy végbe vihetik, de másként nehezen.

A' Fels. Római Császárnak múlt hólnapban bé adott kivánságára, mellyről a' *Magyar Kurirnak* 14 dik darabjában a' 216 dik lapon mi is emlékezetet tettünk, következőképen határozta meg magát a' Svéviai kerület: 1.) hogy az 1681 dik esztendőben meg határoztatott 1321 lovas, és 2707 gyalog katonán kívül, 4000 főből álló sereg állittason és fegyverkeztesen fel. — 2.) hogy azon kerületnek védelmezésére 40 ezer lakos fogjon fegyvert, sőt ha a' környülállások kívánándják, minden ép kezű és lábú lakos kiállyon — hogy minden férfiú lakos 18 esztendőtől fogva 50 esztendősig, szükséges fegyvert és hadi elzközt szerezzen önnön magának, és a' harangok által, vagy másképen adattandó jel adásra kiki gyüllyön fel a' meg határoztatott helyre, vigyen magával puskaport, golyóbist, és éggynéhány napra való kenyeret. — 4.) E' végre minden fegyvert fogható lakosoknak neveik irattassanak fel s. a. t.

Brüsszelből iratik Febr. 13-dik napján, hogy ha a' szövetséges hatalmasságoknak egy részről, más részről pedig a' Frantziáknak rettentő készületeit tekinti 's visgálándja valaki, méltán úgy gondolkozhatik, hogy soha sem vólt világ kezdetétől fogva véresebb hadakozás, mint leszen a' jövő tavaszon és nyáron, patak módjára kelletik a' ki ontattandó emberi vérnek a' tsata piatzokon folyni. — *Thionvillétől* fogva *Dünkerkáig* számtalan Frantziák gyüllöttenek öszve, 's szüntelen való mozdulásban vagynak, de hová tze-lozzanak, senki is által nem láthattya. *Pichegrü* Fr. Generál, a' ki *Strázsamesterségből* lépett las-

lan lassan ezen hadi tisztségre, és *Jourdán* helyett kormányozójává tétellett az északi armádiának, holzfzasan tanátskozott *Ferrand* Generállal azon eszközökről, a' mellyek által néki szerentséje lehetne a' reá bizattatott plánumnak végbevételére. De valaminthogy számos hadi serege vagyon a' Frantziáknak, úgy az égyyesült hatalmasságoké sem kevés számú, és bátor számára nézve erőtelenebb vólna is az övékénél, nagyobb vitézi bátorságára, fegyverbe való gyakoroltatására, 's előjáróihoz való engedelmességére tekintvén. A' *Koburg* hertzeg vezérlésére bizatott Austriai, Angliai, Hannóverai, és Hassiai seregeknek száma 150 ezer emberre tétellett. A' Brabántziai Státusok is töllök ki telhetőképén előmenetelesitik kedves Fejedelmeknek fel tett tzellyát, és polgári just igittek mindazoknak, a' kik ezen hadakozásnak végéig katonaságra adándják magokat.

A' Frantziák ellen való harmadik táborozásra 20000 véghelyi katonák, belső Austriából 4000 német infantérista, 6000 kavallérista marsiroznak, ide nem számlálván a' regementeknek ki pótolta-tásokra fzedetett katonaságot. Utnak inditattak a' lovasság közzül *Czartorinsky* vasas regementéből 1000; *Savoie* dragonyossai közül 1900; *Levenehr* könnyű szerű lovas regementéből 1000; *Módena* könnyű szerű lovas regementéből 1000; *Vécsey* húzfár regementéből 2000, mind öszve, a' *Würtemberg* dragonyos regementén kívül, 6000 lovas. — A' mint halljuk, Magyar Országban is jól foly a' verbuálás. — Hogyha a' szövetséges Fejedelmek olly nagy buzgósággal készülnének a' harmadik táborozásnak folytatására mint Fels. Fejedelmünk, könnyen ki lehetne a' Frantziák ellen 500 ezer embert állítani. — Égyedül az egek tudják, mitsoda következtése lészzen ennek a' reitentiő hadi készületnek.

Az ez után következő hadi hireket a' múlt szeredán ki adatott *Bétsi* udvari újság leve-

lekből jegyeztük ki: Mivel a' *Rajna* mellett táborozó Cs. K. seregeknek szüntelen tartó mozgásai miatt sem ideje, sem alkalmatossága nem lehetett a' regementeknek, múlt Decemb. 16 ik napjától fogva, a' közelebb múlt hólnapnak 17-dik napjáig szenvedett veszteségeinek fel jegyzésére, most már azon jegyzéseiket is bé küldötték a' hadi Cancelláriának, mellyekből ki tettik, hogy a' fellyebb meghatározott idő alatt 325 ember esett el, 1283 kapott sebet, és 890 tévelyedett 's fogatott el az Austriakusok között. Igen kevés azok viszontagságokra, és veszedelmes környülműlásokra nézve, a' mellyekben azon idő alatt forgottanak az ellenek ment roppant Frantzia seregek miatt. A' meg hóltak közt vóltanak *Nostialovszky* kapitány Rgből; *B. Kollin* fő hadnagy *Wurmser* Austr. szabad seregéből; *Nechivak* fő hadnagy *Gyulay* szabad seregéből; *Romano* all hadnagy Rgből -- és *Davidovszky* all hadnagy *Lascy* regementeiből. — Sebbe estenek: *Kölbel* Oberster a' Császár karabélyos regementéből; *Gr. St. Julien* Obristlájtinánt és *Granatéros* Commendáns; *Karavinszky* Obester a' *Makvasasjai* között; *Kováts* fő Strázsamester az *Erdödy* huszárok között; *Adámi* kapitány *Húff* regementéből; *Hermann* kapitány *Lascy* Rgből; *Bogdanovits* kapitány *Wurmser* szabad seregéből; *Lubovszky* kapitány a' Császár gyalog Rgből; *Kleinmeyer* kapitány a' *Rödel* granatéros batalionából; *Veges* kap. de *Vins* Rgből; *Kocza* és *Kelcz* kapitányok a' *Ferdinánd* fő hertzeg magyar gyalog Rgből; *Neumann* kap. a' Császár karabélyos Rgből; *Leskesey* fő hadnagy a' *Gyulay* szabad seregéből; *Kolsterer* fő hadnagy *Lascy* regementéből; *Grossop* fő hadnagy *St. Julien* granatéros batalionnyából; *Breitschoff* fő hadnagy *Beust* granat. batalionnyából; *Gr. Braidá* fő hadnagy *Mack* vasasai között; *Inczedy*, *Bachó*, és *Michálcz* fő hadnagyok *Sándor Leopold* huszár Rgből; *Belleve*, *Hahn*, és *Bleiren* fő hadnagyok *Ferdinánd* fő hertzeg magyar gyalog Rgből; *Bu*

kovka fő hadnagy Olivier Wallis Rgből; *Reczer* all hadnagy Gyulay Sámuel Rgből; *La Marin* all hadnagy Beust Granat. batallionnyából; *Gebhard* all hadnagy Bürger Granat. batallionnából; *Dezsericzky* és *Castillon* all hadnagyok Ferdinánd gyalog regementéből; B. *Reitzenstein* zászlótartó Gyulay Rgből; *Weissenfeld* zászlótartó Húff regementéből; *Besti* zászlótartó Ferdinánd gyalog Rgből; *Gall* zászlótartó Olivier Wallis Rgből, és *Galler* Segéd a' Császár gyalog Rgből. — El fogatattak és el tévelyedtek Oberster *Roselmini* a' Császár gyalog Rgből; kapitány *Fett* Preisz Rgből; *Heusse* fő hadnagy Lascy Rgből; *Felsens* fő hadnagy a' Császár gyalog Rgből; *Klein* és *Wogus* fő hadnagyok Preisz Rgből; *Engelhart* fő hadnagy Olivier Wallis Rgből; *Bauer* fő hadn. Húff Rgből; *Jekelius* fő hadnagy Sándor Leopold huszár Regből; *Hardi* all hadnagy a' Császár Rgből; *Zimmerer* all hadn. Schröder Wilhelm Rgből; 's végtére két zászlótartók; u. m. *Beneve* a' Császár gyalog Rgből; és *Mercate* Húff Rgből.

Azoknak az all tiszteknek és köz vitézeknek neveiket is ki adta a' Fels. hadi Cancellária, a' kik ezen Fr. háborúban magokat jeles hadi te-lekedeteik által mások felett meg különböztették, 's azért arany és ezüst jutalom pénzt nyertenek. Az 1792 dik esztendei táborozásban arany juta-lom pénzt nyert 12 ember, ezüstöt pedig 31; az arany monetát nyertek között vóltanak *Taibler* *Lörintz* és *Hepper* Károly káplárok, *Miklósovitz* *Pál*, és *Stantzky* *János* köz vitézek *Wurmser* hu-szár regementéből. — Az ezüst monetát nyertek közt vóltanak: *Szombathi* *István* Strázsamester, *Krement* *András* káplár, *Tomann* *Ferentz* vice káplár, és *Juhász* *István* köz ember Gr. Sztáray magyar gyalog regementéből; *Barsky* káplár, *Henrich* *György*, *Balog* *Mihály*, és *Juhász* *Jósef* *Wurmser* huszár regementéből. Az 1793 dik esztendőben monetát nyert vitézeknek neveit jö ő alkalmatossággal fogja a' hadi Cancellaria közön-ségessé tétettetni.

Tudósítás.

Hirré adattatik a' Magyar Közönségnek, hogy Pesten *Trattner Mátyás* úrnak könyv nyomtató prése alól ki jött légyen egy új, és tökéletes magyar levél író könyv *Magyar Szekretárius* név alatt, mellyben közönséges halzonra való minden Rendek között, és minden esetre el készített levelek, u. m. hivatalbéli tudósító; hirt-adó; mentegető; szerentséző; üdvezlő; ajánló; meg közö-
nő; vigasztaló; emlékeztető; bizodalmas; kérelmes levelek, és perbéli panasz tételek (instán-
tziák, aktziók) ismét külömb-külobmb féle alkú, és más mivoltú leveleknek formái foglaltatnak, u. m. ellenmondó; törvénybe hívó; Prokátort ren-
delő; jobbágyot birtokba botsató; bé szedő; ta-
nuló; házasok közt el való leveleknek: ismét adosság; bizonyság; házasság; házi árenda; zá-
log; hatalom; óltalom; polgár, és hiteles leve-
leknek: végre: jószág el adásáról való örökös
vallásnak (Fassionak) Kommissiónak, kvietán-
tziáknak, katona esküvésnek, leány kérő beszéd-
nek, Testamentom levélnek, pénz váltó levelek-
nek, jószágbeli Kantzelláriák Rendének formái,
ezekben foglalt ilyen tisztek summás kötelelessé-
geivel égyütt. Melly könyv mind *Trattner* úr-
nak Pesten lévő lakó, és könyv-nyomtató házá-
ban, mind *Weingand* könyv-árosnak Pesten, és
Budán lévő könyves boltjaiban kötetlenül 1 for.
12 krajtzáron vagy on árúban.

* * *

A' 16-dik Kurirnak első lapján, a' harmadik
rendben a' betű szedésnek siettetése miatt, követ-
kezendő szók maradtanak ki: mellynek *félő, hogy
ollyatén vége ne legyen mint volt az Ésópus béká-
jának.*